

Emmanuel Makron i Aleksandar Vučić Foto: ZUMAPRESS.com / MEGA / The Mega Agency / Profimedia

DA LI JE NABAVKA RAFALA BILA DOVOLJNO
PROMIŠLJENA

Cena francuske ljubavi

🕒 10. 3. 2026. | [Ekonomija](#) | 💬 184

Miroslav Jovanović

predavač međunarod...

Želim da verujem da nije u pitanju zla namera, ali to nisu čista posla i postoji mogućnost mešavine nestručnosti, neodgovornosti, korupcije i ucene. Da li se uz pomoć ovakvog nepovoljnog pazara kupuje i nešto drugo, skriveno, a ne samo preskupi avioni

Francuska se predstavlja u Srbiji kao prijatelj države i naroda. To je ona zaista delom i bila, ali davno su prošla vremena Rejmonda Poenkarea, Žorža Klemensoa i Fransoa Miterana. Novi talas vlasti u Parizu je više okrenut globalizmu, a manje samoj Francuskoj. Bez obzira na lepe reči francuskih državnika o prijateljstvu, ambasador Francuske u Prištini, Olivije Gero, je u julu prošle godine izjavio da su „prijateljskim vladama Kosova, uključujući francusku vladu, potrebni partneri da bi krenuli napred i podržali Kosovo na putu ka evropskim integracijama“ i da je „Francuska bila, jeste i nastaviće da stoji uz Kosovo“. Pametnom dosta u pogledu (navodnog) strateškog saveza Srbije sa Francuskom.

Zbog svega toga, nije uopšte jasno zbog čega vlast preterano vezuje Srbiju za Francusku? Kakve Srbija ima vajde od takve politike? Primer je kupovina vojnih aviona *rafala* bez javne rasprave o tako preskupom potezu. Navešću samo nekoliko činjenica vezanih za taj aranžman.

Preskupi u odnosu na konkurenciju

Rafali su preskupi avioni u poređenju sa konkurencijom. Ona surla na nosu aviona je namenjena punjenju gorivom u vazduhu. Gde su

nam ti leteći tankeri? Hoće se i oni pazariti? Pa neće ti avioni leteti do Varšave ili Kaira pa da im je potrebno dotakanje goriva u vazduhu! Rafali su malo upotrebljivi i za samu Srbiju jer im je zabranjeno da lete i iznad celokupne teritorije ovako „krunje“ Srbije. Čim uđu u forsadž, odmah izlete iz zemlje. Super forsadž da se ne spominje. Za šta im treba točenje goriva u vazduhu?

U ceni aparata u pitanju nisu samo avioni, već i sve što ide uz njih sa zemlje: delovi, veze, navođenje, naoružanje... Zbog svega je ova odluka štetna. A i gde naći pilote za te avione? Samo da se kvalifikuju za obuku na *rafalima*, svaki pilot mora da ima bar 300 sati leta na mlaznom avionu.

***Rafali* su preskupi avioni u poređenju sa konkurencijom. Ona surla na nosu aviona je namenjena punjenju gorivom u vazduhu. A gde su nam leteći tankeri? Hoće se i oni pazariti? Na stranu što čim uđu u forsadž, odmah izlete iz zemlje, a super forsadž da se ne spominje. Za šta im onda treba točenje goriva u vazduhu**

U pitanju je, dakle, pogrešna odluka. *Rafali* su avioni četvrte generacije, a sada počinje proizvodnja aviona šeste generacije. Nisu to loši avioni, ali ima i mnogo boljih. Pakistan je 7. maja 2025, sa svojim kineskim avionima tipa J-10C u kratkoj borbi u vazduhu obarao indijske *rafale* kao muve, iako su bar četiri puta skuplji po komadu od navedenih kineskih aviona, koji staju oko 50 miliona dolara po komadu. A veliko je pitanje da li su i četiri puta bolji. Nisu u pitanju indijski piloti, već aparati na kojima lete. Indijski piloti imaju povremene borbene vežbe i sa američkim. U takvim vežbama su se pokazali i dokazali da su svetska klasa i da su bolji od

američkih. Indusi su leteli na *suhojima*, a Amerikanci na *fantomima*.

Foto: Shutterstock/Kostas Alkousis

Ti avioni su nepotrebni, jer se vazdušni prostor i mala teritorija najbolje brani ogromnim brojem protivavionskih raketa. Potrebne su rakete, mnogo raketa, tipa kao što su američki *patriot*, ruske rakete iz serije *S400*, *Buk* ili *Pancir* ili kinske *FK-3* ili *HQ-22*. Potrebni su helikopteri i dronovi.

Srbija je, ipak, naručila 12 *rafala*. Ako je potrebno imati i koji mlazni avion zbog pirata u vazduhu, tada je dovoljno imati samo nekoliko aviona. I remontovani orlovi i galebovi ili drugi mnogo jeftiniji od *rafala* mogu da posluže za takve izuzetne i jako retke namene.

Pogubna kupovina

Ova kupovina je i pogubna. Avioni se kupuju, koriste i remontuju 30-40 godina. Ovo je infiltracija Francuske u Vojsku Srbije za

sledećih 40 godina. To je i uvođenje Srbije u NATO protivno jasnom i većinskom protivljenju stanovništva Srbije.

Srbiji je potrebna električna energija, a te potrebe će i dalje rasti. Umesto da gradi veliko vašarište, za istu cenu od oko 17 milijardi evra, Srbija bi mogla da izgradi skoro dve nuklearne elektrane

---

Kakav je to ugovor? Da li ti avioni mogu da se preprodaju nekome? To je uvek uz saglasnost prodavca. Pretpostavljamo da zbog svega navedenog nije bilo javne rasprave o trošenju tako ogromnog javnog novca.

Foto:Dragan Mujan/Nova.rs

Da li je ova kupovina dovoljno promišljena? Želimo da verujemo da nije u pitanju zla namera, ali mišljenja sam da tu nisu čista posla i da postoji mogućnost mešavine nestručnosti, neodgovornosti, korupcije i ucene. Da li se uz pomoć ovakvog nepovoljnog pазара

kupuje i nešto drugo, skriveno, a ne samo preskupi avioni? Sve liči na čudno režiranu filmsku priču i nagradu za zaplet u vidu, recimo, Zlatne palme ili neke slične.

Ako se sve navedeno uzme u obzir, Srbija je mogla mnogo bolje da prođe, kao i u pogledu budućeg metroa u Beogradu. A ako je uz sve to u pitanju i moguća izgradnja nuklearne elektrane u Srbiji, Francuska je opet na spisku. Iako je Francuska tehnologija vrhunska i preskupa, Francuska ne može, a neće ni moći, da garantuje snabdevanje gorivom jer ga i sama uvozi.

Srbija je mogla po mnogo povoljnijim uslovima da avione kupi od nekog drugog, a sa Francuzima je sklopila ugovor i za budući metro u Beogradu, a sa njima se pregovara i o mogućoj izgradnji nuklearne elektrane u Srbiji, iako oni ne mogu da garantuje snabdevanje gorivom jer ga i sami uvoze

---

Izjurena je iz cele Afrike, osim iz Džibutija, zbog neokolonijalnog ophođenja, Francuska tu nema više pristupa rudnicima. Od 60 nuklearnih elektrana koje se sada grade širom sveta, dve trećine gradi ruski Rosatom. Ta firma koristi i izvozi vrhunsku nuklearnu tehnologiju (u izvesnoj saradnji sa francuskim Framatomom) i ima sve mogućnosti da snabdeva kupce i nuklearnim elektranama i potrebnim gorivom za njih. Bez obzira na 20 paketa oštrih sankcija prema Rusiji, i EU i SAD i dalje slobodno kupuju iz Rusije gorivo za nuklearne elektrane.

Srbiji je potrebna električna energija, a te potrebe će i dalje rasti. Umesto da gradi veliko vašarište, za istu cenu od oko 17 milijardi evra, Srbija bi mogla da izgradi skoro dve nuklearne elektrane od

čijeg bi postojanja i rada imali svi u Srbiji dugoročnu vajdu.

Teme: [Francuska](#), [Metro](#), [Rafali](#), [Srbija](#)

 Vaše mišljenje nam je važno!

Učestvujte u diskusiji na ovu temu, ili pročitajte šta naši čitaoci misle.

Ostavite komentar

 184 komentara